

kirjaamo@energiavirasto.fi

Viite: 1835/450/2016 ja 2030/450/2015

Suomen ELFI Oy:n lausunto tehoreservin käytösäännöistä ja maksujen määräytymisperusteista.

Suomen ELFI Oy (ELFI) edustaa suuria sähkön netto-ostajia, joiden osuus Suomen vuotuisesta sähkönkulutuksesta on yli 17 %. ELFI kiittää mahdollisuudesta tuoda esille näkemyksensä tehoreservin käytösäännöistä ja maksujen määräytymisperusteista.

ELFI haluaa ottaa kantaa myös valmistelemaan prosessiin, jolla Fingrid kehittää ja keskustelee käytösäännöistä asiakkaiden kanssa. Kysynnän jouston lisääntyvä aktivoituminen on yleinen tavoite sekä Suomen että EU:n sähkömarkkinoilla. ELFI on kysynyt omilta jäseniltään, onko Fingrid ollut heihin yhteydessä tehoreservin käytösääntöjen suhteen. Yhteenkään näistä sähkönkäyttäjistä ei ole oltu yhteydessä, vaikka kyse on Fingridin omista suorista asiakkaista ja Suomen suurimmista nettosähköostajista, kysynnän joustajista.

Edellä mainittu epäkohta näkyy myös Fingridin ehdottamissa käytösäännöissä. Ehdotetuilla säännöillä ELFI ei usko tarjottavan merkittävästi kysynnän joustoa tehoreserviin eivätkä ehdotetut säännöt ole energia- eli spot-markkinoiden suhteen ole tasapainossa. Mahdollisten korkeiden hintojen aiheuttamien markkinahäiriöiden markkina- ja politiikkaseurauksia ei ole huomioitu riittävän hyvin. Fingridin sähkömarkkinakuva perustuu mielestämme liian pitkälle ns. täydellisen kilpailun malliin, joka on kaukana todellisesta sähkömarkkinasta Suomessa. Jos Fingrid jatkossakin systemaattisesti laiminlyö asiakkaidensa tasapuolisen kuulemisen käytösääntöjen kehittämisessä, olisi aiheellista miettiä uusia järjestelyitä tehoreservin käytösääntöjen kehittämisvastuiden suhteen.

1. Fingrid ehdottaa käytösäännöissä, että tarjouksen aktivoituessa Suomen tarjousalueelle nimetty sähkömarkkinaoperaattori asettaa tehoreservikapasiteetille vuorokausimarkkinoita vastaavan kattohinnan.

ELFI vastustaa kyseistä toimintamallia.

Kyseinen ehdotus ei mitenkään heijasta lain 3§ tarkoitusta. *[Tehoreservinä toimivan yksikön tuottama sähkö ja sähkökulutuksen jousto tulee tarjota markkinoille hinnalla, joka ei saa alittaa raskasta polttoöljyä polttoaineenaan käyttävän lauhdutusvoimalaitoksen muuttuvia kustannuksia, joihin on lisätty tuotantoon tarvittavien päästöoikeuksien arvo.]*

Nykyisillä raskaan polttoöljyn päästöoikeuden hinnoilla ylimääräiset kustannukset sähkön ostajille verrattuna lain esittämään hintatasoon olisivat jo ensimmäisen tunnin osalta jopa 34–42 miljoonaa euroa.

Fingrid ei ole tämän asian osalta puolueeton toimija vaan sähkön SPOT-hinnan määräytymismallilla on taloudellista merkitystä kantaverkkoyhtiöille. ELFI esittää esimerkkilaskelman tilanteesta, jossa kyseisen tunnin osalta Suomen ja Ruotsin alueen hintaero olisi kattohinnan (3000€/MWh) ja raskasta polttoöljyä polttoaineenaan käyttävän lauhdutusvoimalaitoksen muuttuvien kustannusten suuruinen (15.11 markkinahinnoilla noin 100€/MWh + käynnistyskustannukset 50€/MWh). Tämän laskelman mukaan pullonkautatulot Fingridille ja Svenska kraftnätille olisivat kahdeksan (8) miljoonaa euroa tunnissa markkinoiden toimimattomuudesta.

ELFI pitää Fingridin esitystä todellisesta sähkön ostajien ja myyjien tahtomasta sähkömarkkinasta irrallisena esityksenä, joka ei edistä sähkömarkkinoiden tehokasta toimintaa ja yhteiskunnan luottamusta sähkön hintaan.

ELFI esittää käytösääntöihin kirjattavan seuraavasti

Tehoreservinä toimivan yksikön tuottama sähkö ja sähkökulutuksen jousto tulee tarjota täysimääräisesti SPOT markkinalle tehoreservin aktivointiaikana kolmen tunnin (07.00-10.00) blokkituotteena hinnalla, joka on vähintään kaksi kertaa polttoöljyä polttoaineenaan käyttävän lauhdutusvoimalaitoksen muuttuvia kustannuksia, joihin on lisätty tuotantoon tarvittavien päästöoikeuksien arvo.

Kyseinen tarjous ei vaaranna sähkömarkkinoilla olevien muiden tuotantomuotojen ajojärjestystä, sillä raskas polttoöljy on kallein tuotantomuoto lauhdeajossa.

Myöskään sähkömarkkinoilla oleva kysyntäjousto ei kärsi, sillä sähkön loppukäyttäjien ensisijainen tarkoitus on saada SPOT-markkinoilta sähköä kilpailukykyiseen hintaan. Sähkön loppukäyttäjien kysynnän jousto markkinoilla tapahtuu usein pakon edessä, jolloin yrityksen päätuotteiden valmistus keskeytyy korkean sähkön hinnan vuoksi kannattamattomana. Tätä tulisi välttää kustannustehokkaan sähkön tarjonnan kautta.

ELFIN näkemys on, että edellä ELFIN ehdottamilla muutoksilla käytösääntöluonnokseen ei perusteettomasti vaikuteta sähkön tarjontaan ja sähkön hinnan määräytymiseen markkinoilla.

2. Ruotsissa kysynnän joustolla on huomattavasti suurempi osuus tehoreservissä. Suomen ja Ruotsin sähkön käytön kysyntä on hyvin samankaltaista, joten samat mekanismit kuin Ruotsissa toimivat todennäköisesti myös Suomessa. Yhteismarkkinoilla samankaltaiset mekanismit tehostavat markkinan toimintaa.

Jotta kysyntäpuolelta saataisiin houkutelua myös sähkön käyttävän teollisuuden tarjouksia tehoreserviin, tulisi ELFIN mielestä kohtaan 5.1 lisätä:
”Mikäli tehoreservikuorman jousto on jo aktivoitu spot-markkinalla, sitä ei huomioida epäkäytettävyyttä laskettaessa”

Kunnioittaen
Suomen ELFI Oy

Pasi Kuokkanen
Toimitusjohtaja